Aan de raadsleden van de gemeenten in het NOVEX gebied Stedelijk Brabant

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Aan de leden van het Algemeen Bestuur van de waterschappen Aa en Maas, De Dommel, de Brabantse Delta en Rivierenland

In afschrift aan: de colleges van Ben W, het college van GS, de Dagelijks Besturen van de waterschappen en contactpersonen van de ministeries van BZK, I&W, EZK en LNV

Betreft: Uitvoeringsagenda bij 'Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant 2040' en de regionale bouwstenen/ontwikkelstrategieën van de stedelijke regio's West Brabant West, Breda-Tilburg, 's-Hertogenbosch en Zuidoost Brabant.

Datum: september 2024

Geachte [redacted]

Graag informeer ik u namens de stuurgroep over de voortgang van NOVEX Stedelijk Brabant en de uitvoeringsagenda die partijen samen maken. Het kabinet heeft Stedelijk Brabant in 2022 aangewezen als één van de 16 NOVEX gebieden in Nederland. In het kader van NOVEX Stedelijk Brabant werken alle Brabantse gemeenten, waterschappen, de provincie en verschillende departementen van het Rijk samen aan de complexe verstedelijkingsopgaven in Brabant. De steden representeren in de stuurgroep alle gemeenten in hun regio en organiseren daarvoor het overleg.

De basis voor de uitvoeringsagenda is het 'Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant 2040'. Hierin zijn de hoofdopgaven en de eerste uitvoeringsafspraken voor het stedelijk netwerk van Brabant en de vier regio's daarbinnen opgenomen. De samenwerkende partijen hebben hier in de periode tussen 2020 en 2023 aan gewerkt. Het is op 26 oktober 2023 vastgesteld door de stuurgroep NOVEX Stedelijk Brabant. In diezelfde periode is gewerkt aan regionale bouwstenen of ontwikkelperspectieven voor elke stedelijke regio als uitwerking van het 'Ontwikkelperspectief Stedelijk Brabant 2040'. U bent over deze perspectieven geïnformeerd medio 2023 via een webinar en raadsinformatiebrieven. In de regio West-Brabant-West en Breda-Tilburg is de keuze gemaakt om aanvullend daarop gelegenheid te geven tot reactie (zienswijze procedure) op de regionale bouwsteen en het Ontwikkelperspectief voor NOVEX Stedelijk Brabant. Het Ontwikkelperspectief is ook oordeelsvormend besproken in Provinciale Staten.

Samen één uitvoeringsagenda

De samenwerkende partijen hebben besloten om samen één uitvoeringsagenda te maken voor de verstedelijkingsopgave binnen het NOVEX gebied Stedelijk Brabant. In de uitvoeringsagenda maken we interbestuurlijke afspraken met elkaar over de wijze waarop we het 'Ontwikkelperspectief

Stedelijk Brabant 2040' uit willen voeren en betrekken daarbij de regionale bouwstenen. Dat kunnen afspraken zijn op het niveau van heel stedelijk Brabant, afspraken op het niveau van de vier stedelijke regio's of een strategische verstedelijkingsopgave daarbinnen. De NOVEX aanpak richt zich op de strategische en complexe opgaven die samenhangen met de verstedelijkingsopgave voor de langere termijn (tot 2040 en verder).

Complexe en urgente opgaven voor Stedelijk Brabant

De opgaven in NOVEX gebied Stedelijk Brabant zijn omvangrijk en complex. De economie groeit de komende decennia door en de bevolking groeit van ca. 2.5 miljoen tot bijna 3 miljoen inwoners in 2050. We zien in deze periode vooral een groei van één en twee persoonshuishoudens als gevolg van vergrijzing en gezinsverdunning.

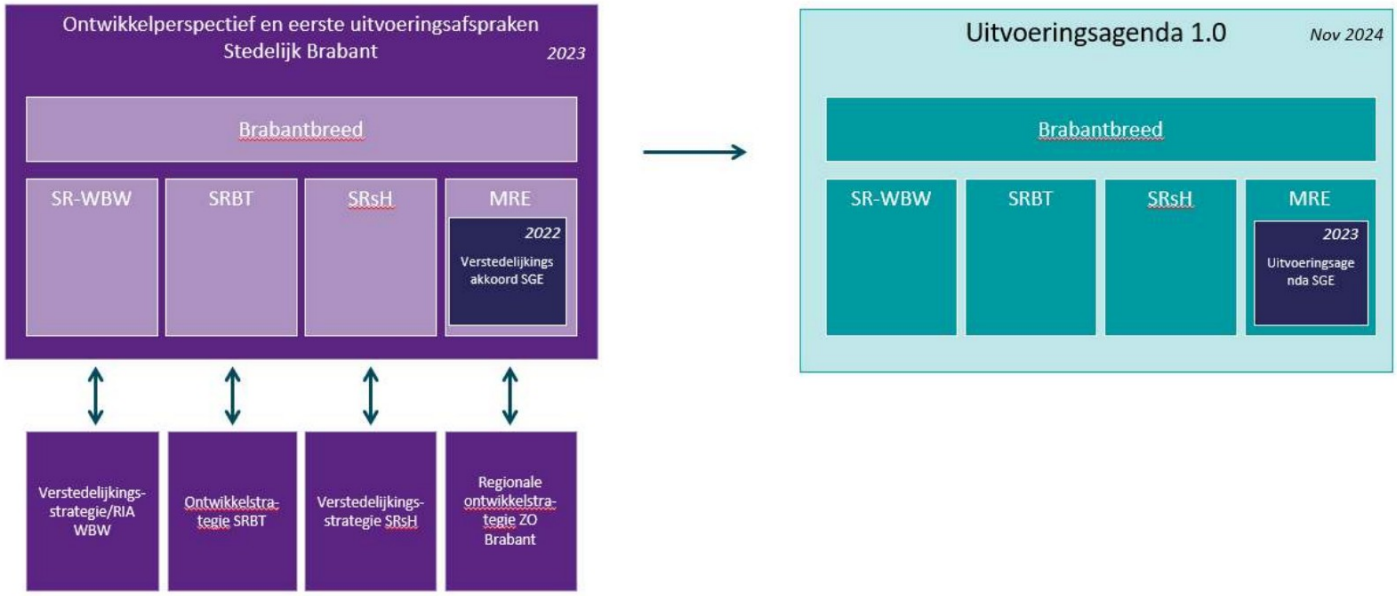
De ruimte is schaars doordat in het landelijk gebied grote veranderingen op stapel staan met bijbehorende ruimteclaims. We hebben een duurzamer mobiliteitssysteem nodig, waarin het aandeel voetganger, fiets en OV substantieel groeit, om de groei te kunnen accommoderen en te voorkomen dat we in Brabant helemaal vast komen te staan op ons wegennet. Dat betekent dat bouwen in de nabijheid van voorzieningen en werk en het bouwen rond OV knooppunten belangrijk is. Het klimaat verandert waardoor overlast van water, verdroging en hittestress in onze steden en dorpen toeneemt. Dat betekent dat we meer ruimte nodig hebben voor water en groen in en om onze steden en dorpen en dat we op goede plekken moeten bouwen ten opzichte van ons water- en bodemsysteem. Het energienetwerk zit vol (netcongestie) en het wordt steeds moeilijker om in de groeiende drinkwaterbehoefte te voorzien. Voldoende beschikbaarheid van energie en drinkwater zijn randvoorwaardelijk voor onze verstedelijkingsopgave. We hebben afspraken nodig die ons gaan helpen om aan deze uitdagingen en ook aan de kansen voor stedelijk Brabant te kunnen werken.

Proces uitvoeringsagenda NOVEX Stedelijk Brabant

Het proces om te komen tot een uitvoeringsagenda voor Stedelijk Brabant vindt op twee schaalniveaus plaats, namelijk het schaalniveau van het hele Brabantse stedelijke netwerk (stuurgroep NOVEX stedelijk Brabant) en dat van de vier stedelijke regio's (de stuurgroepen of bestuurlijk overleggen verstedelijking in de vier stedelijke regio's). Net zoals bij het opstellen van het Ontwikkelperspectief hebben de centrale steden een schakelrol tussen het Brabantbrede proces en het proces in de stedelijke regio. Waterschappen en provincie zijn op beide schaalniveaus vertegenwoordigd. Het Rijk haakt aan bij de regionale processen zodra daar een opgave speelt die een nationale opgave of belang raakt. Het streven is om in het najaar van 2024 een eerste gezamenlijke uitvoeringsagenda te hebben, een versie 1.0. De uitvoeringsagenda heeft een adaptief karakter: het kan jaarlijks worden bijgesteld en geactualiseerd. De bespreek- en beslispunten punten die van belang zijn op Rijksniveau agenderen we op het Beleidsoverleg MIRT (Meerjaren programma infrastructuur Ruimte en Transport) en het Beleidsoverleg Leefomgeving met de ministers van VRO en I&W.

In het Ontwikkelperspectief hebben de partijen al eerste uitvoeringsafspraken met elkaar gemaakt, deze zijn het startpunt voor de uitvoeringsagenda..

Afb1: van Ontwikkelperspectief naar uitvoeringsagenda 1.0 voor NOVEX Stedelijk Brabant

Status en doel uitvoeringsagenda

De uitvoeringsagenda bestaat uit een set bestuurlijke afspraken en kan dus gezien worden als een beleidsvoornemen. De meeste afspraken zijn gericht op uitvoering van complexe opgaven binnen al bestaande kaders en beleid. Afspraken over nog te maken structurerende keuzes zijn agenderend van aard richting Omgevingsvisies van betrokken partijen.

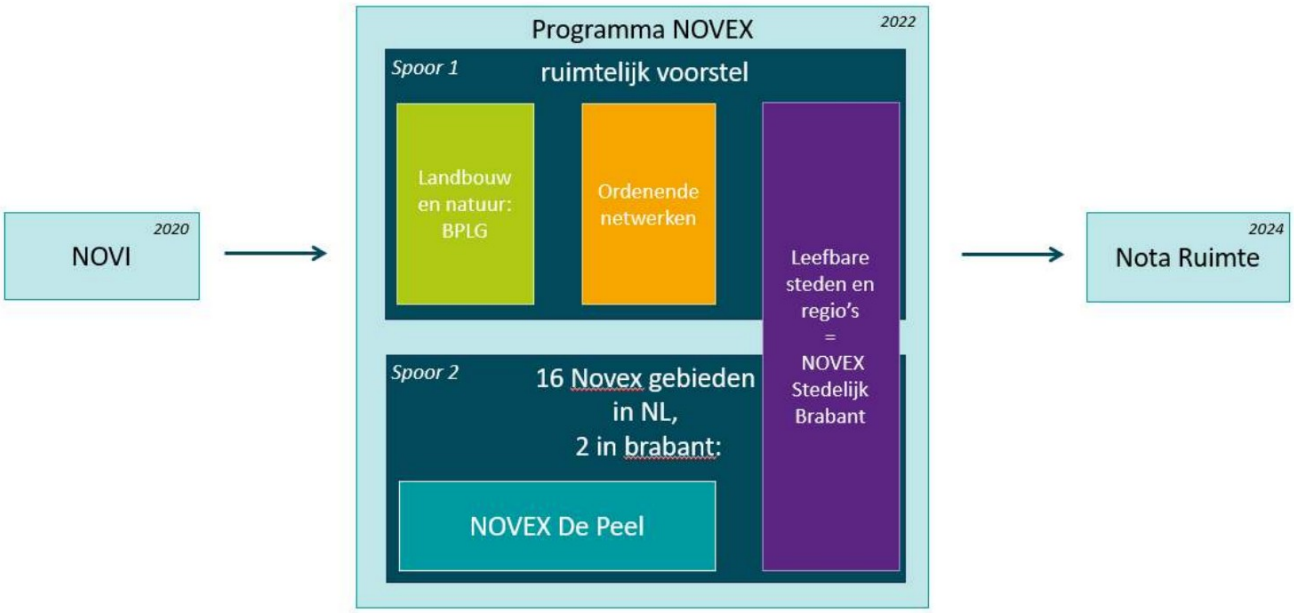
De uitvoeringsagenda wordt een adaptieve agenda waarin rijk, stedelijke regio's, provincie en waterschappen afspraken maken over de uitvoering, uitwerking en verdere samenwerking op het gebied van de integrale stedelijke opgave voor Brabant. Het geeft het totaalbeeld van de maatregelen die nodig zijn om het Ontwikkelperspectief te realiseren, inzicht in wat we wanneer en met wie dat gaan doen. Dat kan gaan over onderzoekstrajecten of beleidsmaatregelen die nodig zijn, maar ook over structurerende keuzes, gebiedsontwikkelingen etc. Het zorgt voor samenhang tussen sectorale opgaven met het integrale spoor ruimtelijke spoor. Het is agenderend voor de agenda's op Rijksniveau (bijvoorbeeld voorraadagenda nieuw kabinet) provinciaal-, regionaal- en gemeentelijk niveau.

Met een paar belangrijke onderdelen van de uitvoeringsafspraken zijn we al begonnen, namelijk het opstellen van multimodale mobiliteitspakketten voor elke stedelijke regio, de gebiedsuitwerking Powerport Moerdijk, en het opstellen van een plan van aanpak voor de dorpenstrategieën.

Relatie met andere trajecten

Gedurende de periode dat partijen samenwerken aan Stedelijk Brabant heeft het Rijk het traject NOVEX gestart. Dit traject levert input voor de nieuwe Nota Ruimte van het Rijk. Het bestaat uit twee sporen: het Ruimtelijk Voorstel en de 16 NOVEX gebieden. In Brabant liggen twee NOVEX-gebieden: Stedelijk Brabant en de Peel. In de NOVEX gebieden werken Rijk, provincie, gemeenten en waterschappen samen.

Voor het Ruimtelijk Voorstel staan Gedeputeerde Staten van Brabant aan de lat. Eind 2023/begin 2024 heeft de provincie Brabant een Ruimtelijk Voorstel aangeboden aan het Rijk. Dit voorstel is opgebouwd uit drie perspectieven: een perspectief voor 'Landbouw, natuur en water' (BPLG: Brabants Programma Landelijk Gebied), voor 'Ordenende netwerken' (o.a. energiesysteem) en 'Leefbare steden en regio's'. Rijk, provincie en regio hebben in 2023 besloten dat het Ontwikkelperspectief voor NOVEX Stedelijk Brabant gelijk is aan de invulling van spoor drie 'Leefbare

steden en regio's', van het Ruimtelijk Voorstel. De provincie heeft daarom de hoofdpunten uit het Ontwikkelperspectief vertaald in het Brabants Ruimtelijk Voorstel.

Informatiebijeenkomst

Wij organiseren op 1 oktober 2024 een online informatiebijeenkomst/webinar waarvoor u van harte bent uitgenodigd. Wij informeren u dan over de uitvoeringsagenda en stellen u graag in de gelegenheid om verduidelijkende vragen te stellen of suggesties mee te geven. U wordt enkele weken van te voren hier nader over geïnformeerd. Wij sturen u tijdig een link om deel te nemen.

In de bijlage bij deze brief vindt u het Ontwikkelperspectief zoals dat is vastgesteld in 2023.

Verdere informatie

Mocht u vragen hebben over deze brief of andere informatie wensen, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die vermeld is op de oplegger bij deze brief.

Met vriendelijke groet,

Namens de stuurgroep NOVEX stedelijk Brabant

[redacted] voorzitter

De leden van de stuurgroep:

[redacted] *(Breda);* [redacted] *(Roosendaal);* [redacted] *(Ministerie I&W);* [redacted] *(Helmond);* [redacted] *(Bergen op Zoom);* [redacted] *(Eindhoven),* [redacted] *('s-Hertogenbosch);* [redacted] *(provincie Noord-Brabant);* [redacted] *(Ministerie BZK);* [redacted] *(namens de Brabantse waterschappen);* [redacted] *(Oss),* [redacted] *(Tilburg).*